

Cennette müminlerin rü'yetle mazhar olmaları, belli bir mekânda ve belli bir yöne bakarak mı gerçekleşecektir?

Üstad Hazretleri “Göz bir hassedir ki, ruh bu âlemi o pencere ile seyreder.”(1) buyurmakla, ruhun başka âlemleri bu göze muhtaç olmadan da seyredebileceğine işaret eder. Bunun en güzel misâli rüya hâdisesidir.

Üstad bir başka eserinde, “Ruhu cismaniyetine galib olan evliyanın işleri, fiilleri, sür’at-ı ruh mizânıyla cereyan eder.”(2) buyurur.

Demek oluyor ki, rüyada gözümüzün devreden çıkmasıyla bizim için bambaşka âlemlere kapılar açıldığı gibi, uyanık halimizde de ruhumuz bedenimize galip gelse, imkânsız sandığımız nice işler görebileceğiz.

Bilindiği gibi, cihet ve yön ancak beden için söz konusu. Ruh için ön, arka, sağ ve sol gibi kelimeler kullanılmaz. O halde, ruh bedene galip olunca, yön ve cihet devreden çıkar ve ruh, her tarafı birlikte ve beraber görebilir. Nitekim Allah Resûlü (a.s.m.), arkadan gelenleri de aynen ötekiler gibi rahatlıkla görürdü.

Burada Hz. Mevlana'nın şu güzel sözünü hatırlayalım: *“Taraf ve cihet halk âlemindedir, emir âlemini cihetsiz bil.”*

Nur Küllîyatı'nda şöyle bir dua cümlesi geçer:

“Bize gösterdiğin nümûnelerin ve gölgelerin asıllarını, menba'larını göster.”(3)

Bu duayı rü'yet için yorumladığımızda şöyle diyebiliriz:

“Bizim bu dünyadaki görmemiz gölge gibidir; asıl görme âhirette, cennette ihsan edilecektir.”

Ehl-i cennetin ruhu bedenine galiptir. Nitekim bir anda birçok mekânda birlikte bulanabileceklerdir. Buna bir de rü'yetteki İlâhî yakınlığın nuru eklendiğinde, o kâmil ruh, o anda bir feyze gark olacak ve Rabbini cihetten, mesafeden ve şekilden münezzehe bir keyfiyetle görecektir.

Rü'yet hâdisesini düşünürken, bizim bu dünyada ancak maddî ve kesif eşyayı görebildiğimizi, ruhu, akı, hafızayı hatta tatları ve kokuları dahi göremediğimizi gözden uzak tutmamamız gerekir. Ta ki, bir ismi Nur olduğu gibi, bütün isimleri ve sıfatları da nuranî olan Cenâb-ı Hakk'ın rü'yetini bu dünyadaki görme hâdisesiyle karıştırmayalım.

"Füsusü'l-Hikem"i ve Mevlâna'nın "Mesnevî"sini şerheden büyük âlim ve mütefekkir Ahmed Avni beyin bu konudaki tespiti şöyledir:

"Hak Tealâ Hazretleri... lenterani buyurdu. Ben görülmem demeyip, sen beni göremezsın dedi. Ve adem-i rü'yeti Cenâb-ı Musa'ya tahsis etti. Zira bu hitap esnasında Cenâb-ı Musa tekellüm halinde idi. ... Lenterani buyurması, 'sende bâkiye-i vücut oldukça beni göremezsın' mânâsına müfid olur (mânâsını ifade eder)." (4)

Ahmed Avni Bey bu ifadesiyle, rü'yet halinde kişinin kendinden geçeceğini, kendisinde varlık namına bir şey kalmayacağını, ilâhî tecelliye ve yakınlığa gark olacağını ifade etmekle cennetteki rü'yet için de önemli bir işaret vermiş oluyor.

İmam-ı Rabbani Hazretleri de Mektûbat'ında bu mânâyı şöyle dile getirir:

"Hakkalyakîne gelince, bu dahi Sübhan Hakkı, taayyünün (*görüşün*) kalkmasından sonra müşahededen ibarettir. Hem de müteayyinin (*görenin*) dahi izmihlâlinden (*yok olmasından*) sonra. Ve bu, Hakk'ı Hak ile müşahededir, kendisi ile değil." (5)

Son olarak şunu da ifade edelim ki, Allah Resûlü (asm.) cenneti "ne göz görmüş ne kulak işitmiş ne de kalb-i beşere hutur etmiştir." (6) şeklinde tarif ediyor. Cenneti tahattur edemeyen bir insanın rü'yeti idrak etmesi düşünülemez. Yine de bir tahmin yapmak gerekirse, rü'yete mazhariyet cennet ehlinin tamamen esmâ ve sıfat tecellilerine gark olduğu bir halde gerçekleşecektir. Bu da cennet hayatı sürdükleri aynı mekânda ve anda değil, muhtemelen çok hususî ve apayrı şartlarda tahakkuk edecektir. Rü'yetten sonra çadırlarına döndüklerinde zevcelerinin kendilerini tanıyamayacakları mealindeki hadîs-i şerif (7) bu hususî şartlara bir işaret olsa gerektir. Gaybı ancak Allah bilir.

(1) bk. [Sözler, Altıncı Söz.](#)

(2) bk. [Mesnevî-i Nuriye, Şemme.](#)

(3) bk. [Sözler, Onuncu Söz, Beşinci Suret.](#)

(4) bk. Ahmed Avni Konuk, *Fususü'l-Hikem Tercüme ve Şerhi, II, 1373.*

(5) bk. İmam-ı Rabbani, *Mektubat.*

(6) bk. Buhari, *Bed'ü'l-Halk 8; Müslim, Cennet 2.*

(7) bk. Müslim, *Cennet 13.*